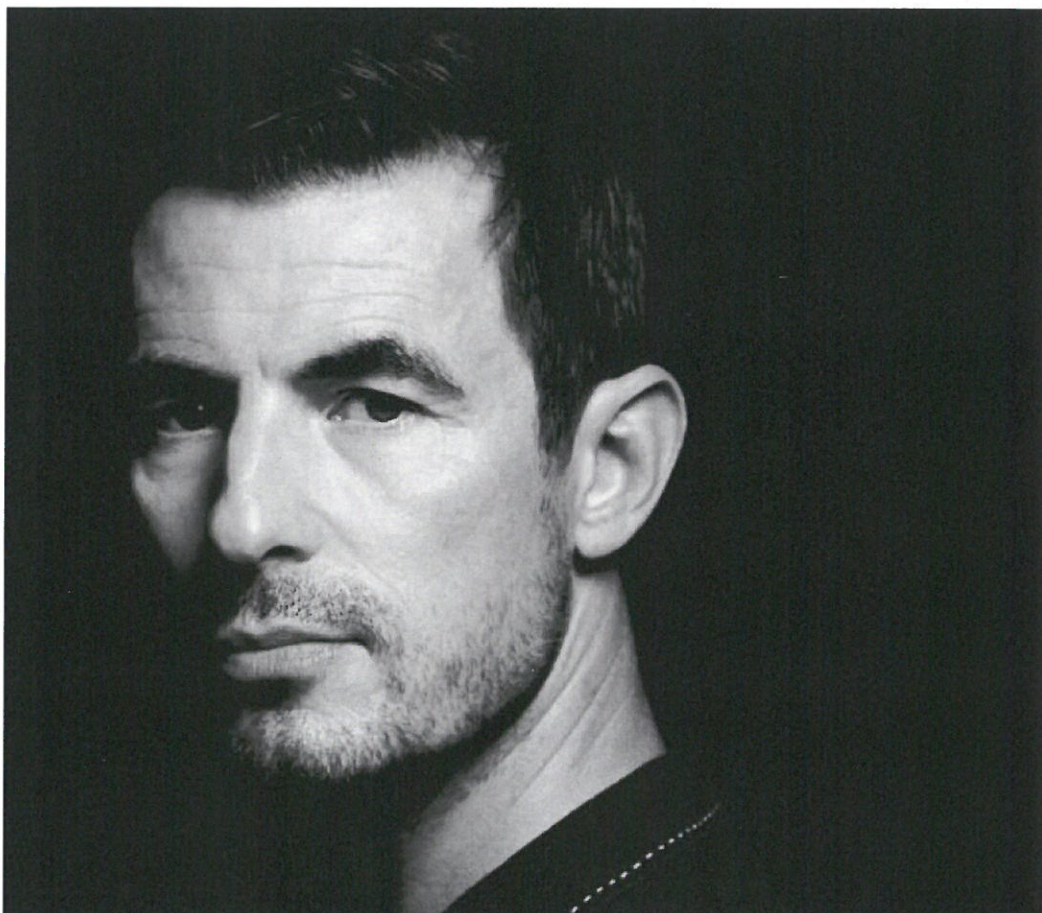

TEATERAVISEN.DK

SCENEKUNST
FOR BØRN
OG UNGE

Folketeatret: Ondskaben

: Claes Bang er en formidabel fortæller med den svenske forfatter og debattør Jan Guillous roman om vold og ondskab som omdrejningspunkt. Foto: Lis Kasper Bang

Masser af tæsk

11-08-2016

Ætsende stærk opsætning af Jan Guillous klassiker om mobning og sadisme i skolen.

Der er kun en ramponeret stol. Resten er talent og udstråling.

Elegant står han foran os og fortæller, skuespilleren Claes Bang. I lækkert jakkesæt – tydeligvis en mand med succes og potens. Men den historie, han diskner op med, er alt andet end rar.

En historie om de laveste og mest modbydelige instinkter, kendt fra både Jan Guillous bog fra

1981 som flere teaterudgaver og en svensk filmversion fra 2003. En historie om drengen Eriks opvækst og kamp for overlevelse i en verden af tæsk på grænsen til sadisme og decideret mishandling. Begået af både børn og voksne.

Minutiøst fortæller han om sig selv. Om sin far, der brugte såvel næverne som spanskrør, birkeris og hundepisk, når han vellystigt bankede sønnen gul og blå, mens mor skyndsomt fortrak til køkkenet med øjnene lukket fast i for ægtemandens overgreb. Om en barndom, der hærkede drengen, så han bed tænderne sammen og drømte sig langt væk, mens et blå glødende bål af had voksede frem inden i ham – far skulle aldrig have den triumf, at sønnen græd eller bad om nåde.

FAKTA

Folketeatret: Ondskaben -

Af Jan Guillou. Oversættelse: Michael Ramløse. Iscenesættelse: Julie Pauline Wieth. Medvirkende: Claes Bang. Turneforestilling. Aldersgruppe: Fra 15 år. Varighed: 65 minutter. Set på Aprilfestival 2016 på Frederiksberg. www.folketeatret.dk

Ondskaben stopper aldrig

Det bliver denne sejhed, der bringer ham frelst igennem det efterfølgende ophold på en svensk kostskole for rigmandsbørn. Her hersker de ældste elever totalt, mens lærerne følger mors eksempel og vender det blinde øje og det døve øre til. Her tyranniseres og slaves der, så man ikke tror det muligt.

Men historien er desværre god nok, ifølge Jan Guillou.

Ud over de udpenslede beskrivelser af overgrebene kredser fortællingen om det etiske spørgsmål: Avler vold bare mere vold eller kan man måske bruge vold til at stoppe den vold, der ellers aldrig får en ende? Fordi underkastelse og passivitet bare resulterer i nye overgreb. Fordi ondskaben aldrig stopper.

For ikke alene lærer Erik at tåle tæsk – han vælger at slå igen og ender med at sætte sig i respekt ved at banke sine tyranner. Som så blot finder nye måder at straffe på, for eksempel ved at overfalde Eriks eneste kammerat og værelsesfælle, der ikke ejer Eriks hårdhed og derfor nærmest ender som invalid.

Og hvorfor så det lækre jakkesæt? Jo, historien ender heldigvis godt. I hvert fald udenpå.

Blændende fortæller

Monologer er en svær genre. For skuespilleren og for publikum. Fordi der ofte ikke sker så meget ud over ordene, som så til gengæld skal afleveres ekstremt præcist og mættet med nuancer.

Og med al respekt: Den disciplin er ikke nødvendigvis danske børne- og ungdomsteatres største force. Men Claes Bang er en blændende fortæller. Som et instrument orkestrerer han sin stemme, snart nøgternt fortællende om voldens natur, snart skræmmende, når stemmen hvisler gennem rummet som en pisk, eller han forener beskrivelsen af sine bødler med et grumt-charmerende psykopat-smil.

Som fortælling betragtet er 'Ondskaben' nok den mest skræmmende beskrivelse af møbning og voksensvigt, der findes. Og i denne udgave mesterligt sat på scenen – både som en kunstnerisk oplevelse i sig selv og som oplæg til en nødvendig diskussion om, hvordan man håndterer verdens ondskab. I skolen og måske endnu vigtigere ude i virkelighedens voksen-Danmark.

Af: Henrik Lyding